

**Naaja H. Nathanielsen
Løsgænger**

**FM 2016/143
30. maj 2016**

Forslag til forespørgselsdebat om hvordan man kan gøre arbejdet mere lukrativ, således sociale ydelser ikke længere hindrer tilbagevendingen til arbejdet?

(Medlem af Inatsisartut Anthon Frederiksen, Partii Naleraq)

For det første er det nødvendigt med en skattereform, der skaber mere incitament til arbejde. En sådan reform har jo været diskuteret i årevis, uden at vi endnu er nået til at træffe egentlige politiske beslutninger om dette. Jeg har noteret mig, at Naalakkersuisoq for finanser på en stor konference i Nuuk har udtalt, at mindretal og minoriteter bremser for reformer fordi de ikke vil acceptere at nogen påvirkes negativt af reformerne. Det mener jeg er noget sludder. Et mindretal kan i sagens natur kun bremse noget, hvis flertallet er enige med dem. Problemet er nok, at der kan være politisk uenighed om hvilke reformer man starter med. De sidste to koalitioner har jo startet med at tage fat i de reformer, der påvirker de små økonomier, og udskudt eller afvist dem der berører mellemindkomsterne og de mere velstillede. Derfor er der ikke bare brug for en bedre debatkultur, sådan som Naalakkersuisut efterlyser. Der er brug for en ny politisk kultur, hvor mindretallene inviteres med til reelt at præge de endelige reformer, så der kan indgås brede forlig.

Derudover er der brug for at drøfte arbejdskraftens mobilitet. Vi taler om, at arbejdskraften skal flytte sig efter arbejde og har ovenikøbet en pulje der skal fremme dette. Men vi taler aldrig om, hvad det indebærer at flytte væk fra sin hjemby eller hjembygd til et andet sted. Den bevægelse der skal til er ikke kun fysisk. Den er også mental. Det kræver meget af et enkelt menneske at omstille sig efter en flytning. Børn skal ind i en ny skole, hvilket er rigtig stort for barnet. Voksne skal skabe nye venner og finde sig til rette et nyt sted. Det er også svært. Derfor er der brug for at vi åbner øjnene for, hvad en flytning reelt indebærer og taler om hvordan vi gør denne overgang til noget nyt så skånsom som muligt. Det arbejde skal både løftes af kommuner, modtagende arbejdspladser og de lokalsamfund, der beriges med tilflytterne. Det vil derfor være godt med en fraflytningsstrategi og en modtagestrategi, der håndterer alle de ting der påvirker en beslutning om at flytte. Vi skal erkende at det også handler om følelser og ikke kun om penge.

Noget andet er, at der på arbejdspladserne skal være ordentlige rammer om ansættelsen. Her mener jeg, at arbejdsmarkedets parter har et ansvar for at få dette på plads. På et arbejdsmarked, hvor sæsonarbejde forekommer og hvor ufaglært arbejde fylder meget er der brug for at sikre ordentlige vilkår om dette. Det er trættende igen og igen at høre om problemer med kontrakter, om manglende arbejdskraft og om konflikter på arbejdspladser. Vi skal videre fra dette og erkende, at arbejdspladserne har brug for stabile ansatte og ansatte har brug for ordentlige vilkår.

Som samfund skal vi også stille med klare forventninger til landets borgere. Landskassen er ikke en magisk kasse, der fyldes af sig selv. Den fyldes kun gennem produktivitet. Og kun produktivitet kan betale for servicen i samfundet. Derfor må vi kræve af os selv og af hinanden at alle der kan arbejde er i arbejde. Det skal ikke være muligt at forlade folkeskolen uden en plan og uddannelse eller arbejde. Der er brug for en meget bedre brobygning fra folkeskolen til et liv i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet. En ung på 15 år skal ikke overlades til sig selv – det er systemsvigt hvis det forekommer.

Endeligt er det selvfølgelig væsentligt at rydde ud i de love, der modarbejder hinanden. Derfor er det også vigtigt med en reform indenfor det sociale område. Og hvis der er brug for at opkvalificere den ledige, skal det være meningsfyldt. Vi skal ikke have kurser for ledige, der ikke leder til et job. Der har de sidste 5-6 år været igangsat ekstraordinære indsatser overfor ledige. Det vil være interessant at høre hvad evalueringerne af de forskellige indsatser viser. Hvad virker og hvad virker ikke? Det bør klart frem i lyset, så den viden kan deles med arbejdsgivere, kommuner, arbejdstagere og selvstyret som helhed.

Tak for muligheden for at debattere dette emne.